

Arrest

nr. 346 840 van 19 mei 2026
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat D. GEENS
Lange Lozanastraat 24
2018 ANTWERPEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van "*Palestijnse nationaliteit*" te zijn, op 12 september 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 3 september 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 10 februari 2026, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 28 april 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken I. FLORIO.

Gehoord de opmerkingen van advocaat A. HAEGEMAN, die *loco* advocaat D. GEENS verschijnt voor de verzoekende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeker, die verklaart van "*Palestijnse nationaliteit*" te zijn en België te zijn binnengekomen op 19 februari 2025, dient op 20 februari 2025 een verzoek om internationale bescherming in.

1.2. Nadat een vragenlijst wordt ingevuld en ondertekend, wordt het dossier van verzoeker 24 juni 2025 door de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: de DVZ) overgemaakt aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het CGVS), waar verzoeker gehoord wordt op 14 augustus 2025.

1.3. Op 3 september 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) de beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat). Dit is de bestreden beslissing, die aangetekend verstuurd wordt op 4 september 2025 en die luidt als volgt:

"(...)

A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bent u in het bezit van de Palestijnse nationaliteit. U bent geboren in Khan Younes, Gazastrook en leefde uw hele leven in Rafah, Gazastrook.

Op 6 juli 2023 verliet u Gaza. Volgens uw administratief dossier diende u op 3 augustus 2023 een verzoek om internationale bescherming in Griekenland in. Volgens uw administratief dossier werd u op 3 september 2023 erkend als vluchteling in Griekenland.

U verliet Griekenland op 28 november 2023 aan de hand van een Grieks reisdocument omwille van volgende redenen: u kreeg er geen hulp bij uw integratie in Griekenland, daarbij moest u zelf op zoek naar werk, huisvesting en taallessen, alsook was de gezondheidszorg in Griekenland onvoldoende. Na Griekenland reisde u via Zwitserland naar Duitsland waar u op 5 december 2023 een verzoek om internationale bescherming indiende, maar op 19 februari 2025 een weigeringsbeslissing ontving aangezien er u al een status werd toegekend in Griekenland. Na Duitsland reisde u door naar België. U kwam aan in België op 19 februari 2025 en diende op 20 februari 2025 een verzoek om internationale bescherming in.

Ter ondersteuning van uw verzoek legt u volgende documenten neer, allemaal kopieën: uw Palestijnse ID kaart, uw Palestijns paspoort, uw Palestijns rijbewijs en internationaal rijbewijs en een Palestijnse reizigerslijst, uw Grieks paspoort en uw verblijfskaart in Griekenland (ADET).

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen.

U haalde aan geen medische, noch psychologische problemen te kennen bij de DVZ (registratie VIB; Bijzondere procedurele noden). Bij aanvang van het persoonlijk onderhoud verklaart u ook dat het goed gaat met u (CGVS, p. 2). Het persoonlijk onderhoud kon zonder problemen plaatsvinden.

Bijgevolg kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhefve procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn, zijnde uw verklaringen en aanvraag derde landen (stuk 1 administratief dossier), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

Het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS)

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C297/17, C318/17, C319/17 en C438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden

van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigten van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie niét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigten van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece.

Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op

https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt eveneens dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn NGO's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen** die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u **onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan**.

Uit uw verklaringen en uw administratief dossier blijkt dat u beschikt over een geldige ADET en Grieks paspoort (stukken 5 en 6 inventaris documenten).

Vluchtmotieven

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van integratie, werkgelegenheid, huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Griekenland als tussenstop

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat het feit dat u (relatief) korte tijd na de toekenning van uw beschermingsstatus vertrokken bent, niet getuigt van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in de andere lidstaat uit te bouwen. Deze indruk wordt bevestigd door uw verklaring dat u niet in Griekenland wou verblijven en het ook niet uw oorspronkelijke plan was om een verzoek om internationale bescherming in Griekenland in te dienen (CGVS, p. 8 en 9). Uw reisdoel was steeds België en nooit Griekenland (CGVS, p. 8). Zodra u uw documenten kreeg, bent u verder gereisd (CGVS, p.8).

Met betrekking tot uw moeilijkheden op vlak van huisvesting

U verklaarde dat u in Griekenland gedurende twee maanden in het opvangcentrum van Kos verbleef. Wanneer u erkend werd als vluchteling verhuisde u samen met enkele andere mannen van het opvangcentrum naar een huurwoning in Thessaloniki. U betaalde hiervoor 200 euro per maand, deze werd door uw vader in Gaza voorzien (CGVS, p. 8-9). Uit deze verklaringen blijkt duidelijk dat u in staat was tot het vinden en huren van een woonplaats in Griekenland waardoor er redelijkerwijze kan worden aangenomen dat u bij terugkeer naar Griekenland opnieuw in staat zal zijn tot het vinden en huren van een duurzame huisvesting.

Met betrekking tot uw moeilijkheden op vlak van werkgelegenheid

U verklaarde hieromtrent dat het niet mogelijk was om een legale en duurzame tewerkstelling te vinden in Griekenland. Er was enkel de mogelijkheid tot het vinden van zwartwerk of seizoensarbeid (CGVS, p. 10). Echter dient er opgemerkt te worden dat u nooit enige stappen hebt ondernomen om werk in Griekenland te vinden. U hoorde slechts van andere Palestijnen dat het moeilijk was om legaal werk te vinden waardoor u besloot uzelf de moeite te besparen om enige concrete stappen te zetten in het vinden van werk (CGVS, p. 10). Dit is allesbehalve serieus te noemen indien u daadwerkelijk een leven in Griekenland trachtte uit te bouwen. Er wordt hierbij opnieuw verwezen naar uw desinteresse in het opbouwen van een leven in Griekenland waardoor er niet kan worden aangenomen dat u niet in staat zou zijn een leven in Griekenland uit te bouwen indien u degelijke stappen zou ondernemen.

Met betrekking tot uw moeilijkheden op het vlak van onderwijs

U verklaarde hieromtrent dat u naar België kwam omdat u in Griekenland geen mogelijkheid had om te studeren, noch de taal te leren (CGVS, p. 9). Echter wordt er opnieuw opgemerkt dat u wederom geen enkele concrete stappen ondernam om u ter deze te informeren omtrent de mogelijkheden inzake onderwijs of taalcursussen in Griekenland (CGVS, p. 10). Hierdoor kan wederom niet worden aangenomen dat u geen onderwijsmogelijkheden in Griekenland zou kunnen verkrijgen.

U haalt aan dat u geen toegang kreeg tot medische zorg in Griekenland

U verklaarde hieromtrent dat u nooit enige nood aan medische ondersteuning had in Griekenland, echter hoorde u van anderen dat het moeilijk was om dit te verkrijgen en wist u niet hoe u in de mogelijkheid zou zijn om sociale bijstand te verkrijgen (CGVS, p. 10). In herhaling van bovenstaande ondernam u geen enkele concrete stappen om enige medische ondersteuning in Griekenland aan te vragen (CGVS, p. 10).

Het Commissariaat-generaal wijst erop dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA). Objectieve informatie wijst niet op bijzondere problemen bij het voltooien van deze procedures in de periode 2020-2024 (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDAGR_2023-Update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socioeconomic rights , gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op: https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf). U toont niet aan dat het voor u niet mogelijk was om uw AMKA aan te vragen of te activeren.

Het komt aan verzoeker toe de nodige stappen te ondernemen om zijn rechten in Griekenland te kunnen doen gelden. U heeft bewust geen verdere stappen ondernomen, hetgeen aantoont dat het uw intentie was om Griekenland zo snel mogelijk te verlaten (CGVS, p.8-9). Nergens uit uw verklaringen blijkt dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerm minst aantoont.

*De informatie toont verder aan dat zelfs als u deze stappen niet had ondernomen, en als u dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, u niet verstoken zou zijn van toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines **for free** from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar*

op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigten van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/accessto-healthcare> ; en *Communication on the status of migration management in mainland Greece* (p. 4, 12)). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection beschikbaar op : https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

Zelfredzaamheid

Uit de elementen in het dossier blijkt dat u niet kwetsbaar bent. U haalde geen enkele medische, noch psychologische problemen aan. Het CGVS is bijgevolg van oordeel dat het **risico om in een toestand terecht te komen die in strijd is met artikel 3 EVRM in wezen afhangt van de middelen, autonomie en zelfredzaamheid van de betrokkene** om zelf diens rechten uit te oefenen en in diens levensonderhoud te (kunnen) voorzien.

U bent voldoende **autonoom** en **zelfredzaam** om zich bij terugkeer naar Griekenland te behelpen. Dat blijkt uit het gegeven dat u in staat was tot het doorlopen van de procedure om een reispas te verkrijgen (stuk 6 inventaris documenten). Het CGVS wijst er op dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland niet automatisch een reisdocument krijgen, maar pas nadat de betrokkene hiertoe een specifiek verzoek heeft ingediend bij het paspoortbureau van de Griekse politie. De persoon die internationale bescherming geniet, moet ook bepaalde documenten voorleggen, waaronder een kopie van de beslissing tot toekenning van internationale bescherming en een kopie van zijn ADET (of een bewijs dat zijn ADET-aanvraag in behandeling is), en moet de som van 84,40 euro betalen. De begunstigde van internationale bescherming moet een lijst raadplegen die regelmatig online wordt gepubliceerd om te weten te komen of het reisdocument klaar is. Als het reisdocument klaar is, moet de betrokkene naar het Regionaal Asielbureau van Thessaloniki of het Regionaal Asielbureau van Attica gaan om het in ontvangst te nemen. Al deze procedures moeten persoonlijk worden uitgevoerd (Refugee.info Greece, Travel Documents in Greece, 9 februari 2024, beschikbaar op : <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985654192535>).

Verder blijkt ook uit uw verklaringen dat u verschillende talen spreekt waaronder Duitse en Engels (CGVS, p. 2 en 7), u in België taallessen Frans zal volgen en u It studeerde in Gaza (CGVS, p. 5-6). Doorheen uw reisweg was u ook in staat om gedurende één maand in Turkije bij een vriend te verblijven, alsook gedurende één jaar en twee maanden in Duitsland te verblijven (CGVS, p. 7). In Griekenland zelf was u zelfs in staat om u met het vliegtuig naar verschillende steden te verplaatsen (CGVS, p. 8). Daarbij bekostigde uw vader uw volledige reisweg van Gaza naar België, alsook uw verblijf in Griekenland. Dit alles samen voor zo een 19.000 à 20.000 euro (CGVS, p. 7-8). Er kan dan ook redelijkerwijze worden aangenomen dat hij u ook bij terugkeer naar Griekenland opnieuw financieel zou steunen. Alsook hebt u een familielid in België die de Belgische nationaliteit bezit en die u ook bij een terugkeer naar Griekenland kan steunen (CGVS, p. 4-5). Uit niets blijkt dat u in Griekenland geen leven zou kunnen opbouwen.

Documenten

De neergelegde documenten kunnen bovenstaande appreciatie niet wijzigen. De kopieën van uw Palestijnse ID, Palestijns paspoort, Palestijns rijbewijs en internationaal rijbewijs en een Palestijnse reizigerslijst (stukken 1 – 4 en 7 inventaris documenten) zijn bewijs van uw Palestijnse identiteit, dewelke in bovenstaande niet in vraag werden gesteld. Uw Griekse verblijfskaart (ADET) en Grieks paspoort (stukken 5-6 inventaris documenten) bevestigen dat u de vluchtelingenstatus in Griekenland werd toegekend en u nog steeds in het bezit bent van een geldige verblijfstitel alsook reisdocumenten.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar uw land van herkomst. (...)"

2. Het verzoekschrift

In een enig middel voert verzoeker de schending aan van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, van artikel 57/6, § 3, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van het zorgvuldigheidsbeginsel, van het beginsel van de redelijke termijn, van het vertrouwensbeginsel, van het rechtszekerheidsbeginsel, van het redelijkheidsbeginsel, van de materiële motiveringsplicht en van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen.

Verzoeker betoogt dat de beslissing niet genomen werd binnen de in de wet voorziene termijn van vijftien werkdagen en verwijt de commissaris-generaal niet te motiveren waarom die termijn niet nageleefd werd. Hij meent dat hij erop mocht vertrouwen dat zijn verzoek niet meer niet-ontvankelijk zou worden verklaard.

Vervolgens meent hij dat de bestreden beslissing geen specifieke informatie bevat over het actueel karakter van zijn statuut in Griekenland en het verblijfsrecht waarover hij zou (kunnen) beschikken. Daardoor kan volgens hem niet worden gesteld dat hij actueel, of op het moment van het nemen van de bestreden beslissing, nog steeds over internationale bescherming beschikt in Griekenland. Hij preciseert dat hij enkel erkend heeft dat hij tijdens zijn verblijf in Griekenland kon beschikken over een verblijfsstatuut, maar niet dat die thans nog actueel is. Volgens hem moet minstens aangenomen worden dat de actualiteit van zowel zijn beschermingsstatus als de daaraan gekoppelde verblijfstitel ter discussie staat. Hij licht toe dat hij Griekenland verlaten heeft, hij er sindsdien niet meer woonachtig is, hij er geen domicilie meer heeft en de Griekse autoriteiten de verkregen internationale bescherming kunnen intrekken of beëindigen. Volgens hem dient de bestreden beslissing te worden vernietigd, zodat er aanvullende onderzoeksmaatregelen kunnen bevolen worden, met name dat de nodige informatie wordt opgevraagd bij de Griekse autoriteiten over het actueel karakter van de internationale bescherming dewelke hij heeft verkregen en het hieraan gekoppelde verblijfsrecht.

Ondergeschikt wijst hij erop dat de commissaris-generaal de verplichting heeft om objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens te verzamelen over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en de slechte behandeling waaraan zij het risico lopen te worden blootgesteld in geval van terugkeer. Hij zet in dit verband uiteen dat hij in Griekenland geen bescherming geniet tegen refoulement en dat hij bij een terugkeer een risico loopt op onmenselijke en vernederende behandeling, hetgeen het beschermingsstatuut in Griekenland volgens hem niet effectief maakt. In het bijzonder wijst hij op het gebrek aan huisvesting, voldoende werkgelegenheid, onderwijs, ondersteuning en medische bijstand in Griekenland in zijn specifieke situatie.

Hij vervolgt dat hij toegelicht heeft dat hij gedwongen werd om Griekenland te verlaten. Hij meent dat hij zonder succes stappen ondernomen heeft om zijn verblijf in Griekenland op te bouwen en hiertoe verschillende initiatieven nam, maar er niet in geslaagd is om zijn leven er duurzaam op te bouwen. Hij verwijt de commissaris-generaal niet te concretiseren welke stappen hij hiertoe dan nog concreet had kunnen nemen. Hij herhaalt dat hij Griekenland verlaten heeft en dat hij er geen band of huisvesting heeft, waardoor het niet van hem verwacht kan worden ernaar terug te keren. Hij benadrukt dat zijn verklaringen aantonen dat hij er geconfronteerd werd met systematische tekortkomingen. Volgens hem overtuigt de beoordeling van de commissaris-generaal over zijn kortstondige huur in Thessaloniki en éénmalige familiale financiering naar een prognose van blijvende zelfredzaamheid niet nu het dossier geen verifieerbare gegevens bevat over huidige inkomsten, effectieve huisvestingsopties, schakel-documenten of beschikbaar netwerk, waardoor de conclusie, dat hij voldoende autonoom en zelfredzaam is, de *ex nunc*-toetsing miskent. Hij acht het speculatief om te stellen dat dezelfde familie opnieuw substantiële bedragen zal kunnen overmaken. Het feit

dat hij tijdens zijn gehoor geen medische klachten naar voren geschoven heeft, sluit volgens hem een risico op verregaande materiële deprivatie niet uit. Volgens hem had de commissaris-generaal minstens moeten onderzoeken of de combinatie van het ontbreken van een actueel sociaal-administratief verankerd leven in Griekenland de realiteit van AMKA/AFM/AMA-toegang, het ontbreken van een lokaal netwerk en de door betrouwbare rapporten beschreven kans op dakloosheid en bestaansonzekerheid bij terugkeer, ertoe leidt dat hij, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie terechtkomt.

Verzoeker verwijst vervolgens specifiek naar de volgende bronnen, die hij uitvoerig bespreekt: AIDA/ECRE *Country Report: Greece. Update 2022* van 8 juni 2023, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland* van juni 2022, RSA/PRO ASYL, *Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socioeconomic rights* van maart 2023. Hij besluit dat uit voorgaande landeninformatie blijkt dat er in zijn individuele geval sprake is van een risico op schending van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest en dat de toegekende bescherming in Griekenland niet effectief is.

Hij meent dat de onafhankelijke instelling 'RSA' aantoont dat er een vermoeden is van tekortkomingen van de Griekse overheid en verwijt de commissaris-generaal de problemen voor Griekse statushouders te minimaliseren. Uit de meest recente landeninformatie, waarbij hij verwijst naar het laatste verslag van RSA van 7 april 2025, blijkt volgens hem wel degelijk dat de situatie erger is dan deze geschilderd in de vroegere rapporten en dat ze georkestreerd wordt door de Griekse autoriteiten. Hij stipt aan dat uit voormeld RSA-rapport onder meer blijkt dat het onmogelijk is voor begunstigen van internationale bescherming om hun rechten af te dwingen. Het is volgens hem niet omdat hij over een vluchtelingenstatus beschikt in Griekenland, dat zijn beschermingsverzoek in België onontvankelijk verklaard moet worden. Verwijzend naar het AIDA-rapport van 2024 stelt hij dat de rechten van internationaal beschermden in Griekenland niet dezelfde zijn dan die van de eigen Griekse bevolking nu statushouders er uitgesloten worden van de mogelijkheid tot gezinshereniging. De commissaris-generaal gaat volgens hem onterecht uit van een gelijke behandeling en toegang tot de basisrechten. Het gaat volgens hem niet op om een dossier zo lang te laten liggen om het dan vervolgens alsnog niet-ontvankelijk te verklaren. Verzoeker meent dat de commissaris-generaal moet toegeven dat de levensomstandigheden in Griekenland van asielzoekers en vluchtelingen problematisch en precair zijn. In het licht van de omstandigheden beschreven door RSA, acht hij het niet redelijk dat hem verweten wordt geen steun gezocht te hebben in Griekenland, nu hij die toch niet kon krijgen. Hij gaat vervolgens in op de problemen inzake huisvesting, werkgelegenheid en inzake de medische zorgen. Verder verwijt hij de commissaris-generaal een selectieve lezing te doen van de algemene rapporten en benadrukt hij de administratieve problemen inzake de AMKA, AFM en ADET. Hij stelt dat het ook verre van onzeker is of zijn documenten nog geldig zullen zijn bij terugkeer naar Griekenland en meent geconfronteerd te zullen worden met een *catch 21*. Hij stelt dat hij buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om terecht zal komen in een toestand van achterstelling die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid in het licht van artikel 4 van het Handvest.

Hij besluit dat er geen enkel risico is dat het gemeenschappelijke vertrouwensbeginsel in het gedrang komt, ingeval er aanleiding is op basis van de elementen waarover de Belgische autoriteiten beschikken, om over te gaan tot erkenning en dat er op basis van zijn verklaringen, documenten en informatie wel degelijk aanleiding is om over te gaan tot het verlenen van internationale bescherming.

3. Nieuwe stukken

3.1. Op 23 april 2026 legt de commissaris-generaal een aanvullende nota neer overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, waarbij zij refereert aan volgende nieuwe stukken, waarvan zij de weblinks vermeldt:

- COI Focus, *GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*, 13 februari 2026;
- COI Focus, *GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*, 31 maart 2026;
- Cedoca, *COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*, 17 september 2025;
- AIDA/ECRE, *Country Report : Greece. Update 2024*, september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, *Pressemitteilung nr. 30/2025*, 16 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, *Jugement BVerwG 1 C 18.24*, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, *Pressemitteilung*, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, *beslissing 2BvR 1425/24*, 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, *arrest D-2590/2025*, 11 september 2025.

3.2. Op 27 april 2026 legt verzoeker een aanvullende nota neer, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet. Verzoeker gaat enerzijds in op de situatie van statushouders in Griekenland en anderzijds op de veiligheidssituatie in Palestina. Bij de aanvullende nota zijn volgende stukken gevoegd:

- brief gestuurd naar meester Lahaye door RSA d.d. 16 januari 2026;
- Europese Commissie, brief aan de Griekse autoriteiten d.d. 4 december 2023.

3.3. Ter terechtzitting legt verzoeker een aanvullende nota neer, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, waarin hij de weblink vermeldt van volgend rapport:

- RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2026, Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*, april 2026.

4. Beoordeling

4.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen, ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om “een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie” te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU.

Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1, van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3, van de richtlijn 2013/32/EU, met name ervoor zorgen dat het daadwerkelijk rechtsmiddel een volledig en *ex nunc*-onderzoek omvat van zowel de feitelijke als juridische gronden, met inbegrip van een onderzoek van de behoefte aan internationale bescherming.

4.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6 § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze al internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de Procedurerichtlijn.

Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker in Griekenland op 3 augustus 2023 een verzoek om internationale bescherming ingediend heeft, dat hem op 13 september 2023 de vluchtelingenstatus werd toegekend en dat hij in bezit gesteld werd van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig van 13 september 2023 tot 12 september 2026 en van een Grieks reisdocument, geldig van 8 oktober 2023 tot 7 oktober 2028 (AD CGVS, Landeninformatie, stuk 1). Verzoeker is in bezit van de kopieën van zijn ADET en originele Griekse reispaspoort (AD CGVS, documenten voorgelegd door de asielzoeker, stukken 5 en 6). Voorgaande is in overeenstemming met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, d.d. september 2024, p. 13; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2023*, p. 243).

Waar verzoeker zich meermaals de vraag stelt of hij heden nog steeds internationale bescherming geniet in Griekenland, gaat hij voorbij aan het onderscheid tussen de verleende internationale beschermingsstatus en de daaraan gekoppelde verblijfstitel. Dit onderscheid vindt weerklank in het vigerende EU-*acquis*, waar de richtlijn 2011/95/EU in de artikelen 13 en 18 alludeert op het verlenen van de vluchtelingen- en subsidiaire beschermingsstatus en in artikel 24 de modaliteiten van de respectieve verblijfstitels regelt. Verzoekers verwijt, dat de commissaris-generaal nagelaten heeft afdoende te onderzoeken of hij actueel internationale bescherming geniet in Griekenland, is niet dienstig nu waar de verblijfstitels blijkens artikel 24 van de richtlijn 2011/95/EU in wezen beperkt in de tijd en verlengbaar zijn (zoals overigens ook in België), zulks in beginsel niet het geval is wat betreft de verleende beschermingsstatus die onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en die slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (*cf.* de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de richtlijn 2011/95/EU). De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale beschermingsstatus in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet berust inderdaad bij het commissariaat-generaal, doch eens hieraan is voldaan, komt het de verzoeker, die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk

toe om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Het komt aldus aan verzoeker zelf en niet aan het commissariaat-generaal toe om het bewijs te leveren dat hij in Griekenland niet langer internationale bescherming geniet. Verzoeker blijft hier echter in gebreke. Hij brengt geen ernstige en verifieerbare indicaties bij die wijzen op een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. Uit het enkele feit dat hij niet langer woonachtig is in Griekenland, kan niet worden afgeleid dat hij er niet langer over internationale bescherming beschikt. Indien verzoeker van mening is dat er een einde zou zijn gesteld aan zijn verblijfsstatuut omwille van een afwezigheid, of dat hiertoe een procedure is opgestart, komt het hem toe om dit op afdoende wijze aan te tonen. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende beschermingsstatus volstaat niet.

4.3. Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt, zo weze herhaald, de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer *“de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid”* (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *“zeer verregaande materiële deprivatie”* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;

- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de richtlijn 2011/95/EU die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

4.4. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Hij stipt in deze de algemene situatie van (terugkerende) statushouders in Griekenland, alsook individuele elementen aan.

4.5. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Het Hof van Justitie heeft reeds herhaaldelijk het belang benadrukt van “*objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten*” voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten leefomstandigheden die een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat zou aantreffen, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 38).

Beide partijen leggen heden verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform 'Taxisnet' (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236-239).

4.5.1. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 5-17; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236-239).

4.5.2. Afgifte van een AFM

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen personen die een beschermingsverzoek hebben ingediend vóór 31 december 2020 en zij die dit deden na 31 december 2020.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij

te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstreken. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 20-21).

4.5.3. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt". De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 23, vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening zoals vermeld in de COI Focus, *Grèce, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail* van 13 februari 2026). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,... Daklozen kunnen dit

document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een “*employment hiring certificate from an employer*” in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*” van september 2024 worden ook de termen “*intentieverklaring van een werkgever*” en “*werkgeversverklaring*” gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een ‘geldige’ verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan (RSA/PRO ASYL *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 22-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 20-22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202, 266-267; vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening zoals vermeld in de COI Focus, *Grèce, Activation de l’AMKA et accès au marché du travail* van 13 februari 2026).

4.5.4. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch en kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online gepubliceerd wordt. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece*, 9 februari 2024).

4.5.5. Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 voor statushouders het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47.753 begunstigden van internationale bescherming welkomscursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden

van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10.816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "*the European way of life*", en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijks huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresia Apascholisis*, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een Facebook-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("finalist"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (Cedoca, *COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*, 17 september 2025, p. 2-12; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 29-30; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 (Cedoca, *COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*, 17 september 2025, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (RSA/PRO ASYL *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 32).

4.5.6. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA.

Enkel RSA/PRO ASYL stelt dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gast samenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 24 en 34; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2026. Access of beneficiaries of international protection to documents and socio-economic rights*, april 2026; aanvullende nota verzoeker, brief gericht aan advocaat Lena Lahaye opgesteld door Minos Mouzourakis op 16 januari 2026 namens RSA/PRO ASYL).

In ieder geval bevestigt geen enkele andere bron evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (AIDA/ECRE *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 261-262). Het verslag “Feitenonderzoek” stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 38). De COI Focus, *Grèce, Activation de l'AMKA et accès au marché du travail* van 13 februari 2026 verwijst naar informatie-uitwisseling tussen het CGVS en het Grieks Ministerie alsook naar de AMKA-verordening, waarvan een Engelse vertaling wordt opgenomen. De Focus stelt dat, uit het geheel van die informatie blijkt dat een geactiveerd AMKA-nummer geen voorwaarde is voor het uitoefenen van een legale beroepsactiviteit in Griekenland; een geldig ADET-nummer en een AMKA-nummer volstaan. Er wordt benadrukt dat er geen enkele verplichting is tot voorafgaande activering van het AMKA-nummer om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen, kan nog het volgende worden gelezen:

“De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar

begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" (Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 14-15).

4.5.7. Sociale zekerheid

Statushouders genieten toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*,

maart 2025, p. 22-27; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan voldaan moet worden. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADDET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een AMKA alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 27-28; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2025*, september 2025, p. 265).

4.5.8. Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft, onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigten die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen "*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*" (vrije vertaling, COI Focus, Grèce, *Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe*").

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigten in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL,

Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights, maart 2025, p. 35). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigen onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

*ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)” (vrije vertaling, COI Focus, Grèce, *Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*, 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: “ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011”).*

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt aldus dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. De wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoonde dat de verzoeker een verlenging van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een ‘*attestation of application status*’ wordt afgeleverd.

Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (*postponement of removal*), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet dat een verklaring aangaande een uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (*return decision*) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigen van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning. (COI Focus, Grèce, *Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*, 31 maart 2026)

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: “*If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*” (UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; COI Focus Grèce, *Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA* van 31 maart 2026). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for*

Beneficiaries of International Protection, waarvan melding gemaakt in de COI Focus, Grèce, *Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA* van 31 maart 2026).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51, 67; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 35; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 209, 266-268).

4.5.9. Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland, zien terugkerende statushouders wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen.

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders, die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren, uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst ingediend worden. Wanneer de verblijfsvergunning zonder goede reden te laat wordt verlengd, wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk werd deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 7; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken, kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van

de verlenging van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. “*Alkyoni II*”) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 16-17).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, geconfronteerd kan worden met een veelvoud aan administratieve, technologische en taal gerelateerde hindernissen, naast lange wachtermijnen.

In het AIDA-rapport kan worden gelezen: “*Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries’ Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314.*” (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 237) In de voetnoot wordt verwezen naar de artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan

worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachttermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 36-38; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 36; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven, maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET vervallen is ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

4.6. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders

toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

4.7. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde informatie over de situatie in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Waar verzoeker in zijn aanvullende nota verwijst naar de ‘nieuwe nota van de commissaris-generaal van 16 januari 2026’, wordt vastgesteld dat deze niet werd neergelegd, waardoor de Raad er geen kennis van kan nemen en de kritiek in dit verband niet dienstig is. Bij zijn aanvullende nota, neergelegd ter terechtzitting, voegt verzoeker het 66-bladzijde lange rapport van RSA/PRO ASYL van april 2026 en stelt hij in zijn aanvullende nota wat volgt: *“Dat de RSA bevestigt dat deze catch 22 situatie specifiek gericht is op statushouders, nu zij Griekse onderdanen niet treft. De verzoeker benadrukt dat in geval van twijfel dit ten voordele van de asielzoeker moet worden uitgelegd. Dat verzoekende partij U eerbiedig vraagt rekening te willen houden met deze bijkomende informatie”*. Verzoeker citeert uit het desbetreffende rapport de introductie, die hij voorziet van een Nederlandstalige vertaling. Noch uit de inhoud van de aanvullende nota, noch uit de inhoud van het daarbij gevoegde RSA/PRO ASYL-rapport van april 2026 kan op enige wijze afgeleid worden dat de bovenstaande analyse van de situatie van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland niet meer correct of actueel zou zijn. Uit bovenstaande uiteenzetting blijkt ook dat de Raad rekening gehouden heeft met de inhoud van dat rapport.

4.8. Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

Zoals reeds *supra* aangestipt, komt het verzoeker toe om de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

4.8.1. Wat zijn individuele situatie betreft, maakt verzoeker, die 22 jaar oud is, niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. Uit zijn verklaringen kan niet blijken dat hij kampt met enige medische of psychologische problemen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor zijn zelfstandig functioneren.

Bij de Dienst Vreemdelingenzaken verklaart verzoeker dat hij gezond is (AD CGVS, Verklaring DVZ 11.03.2025, punt 29). Op de vraag of hij persoonlijke problemen kent van medische of psychologische aard, antwoordt hij ontkennend (AD CGVS, Bijkomende vragen M-status Griekenland). Tijdens het persoonlijk onderhoud maakt verzoeker geen gewag van medische problemen en er bevinden zich geen medische stukken in het administratief dossier (AD CGVS, documenten voorgelegd door de asielzoeker).

Er blijkt nergens dat verzoeker omwille van zijn psychologische of fysieke situatie beknot zou zijn in zijn zelfredzaamheid of autonomie, noch dat hij (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt is. Het louter beweren dat hij wel degelijk psychologisch kwetsbaar is, zonder dit op enige manier te onderbouwen, is weinig ernstig en strookt bovendien niet met de stukken uit het administratief dossier. Hoewel niet betwist wordt dat de situatie in Gaza alsook zijn ervaringen in Griekenland een psychologische impact kan hebben op verzoeker, kan niet blijken dat hij persoonlijk psychische problemen ondervindt, laat staan van die aard dat deze zijn zelfstandig functioneren en autonomie zouden beïnvloeden. De Raad kan aldus niet concluderen dat verzoeker lichamelijke en/of beweerde psychologische problemen zou hebben en nog minder dat die belangrijke negatieve gevolgen hebben op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en dat zijn toestand de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting en tewerkstelling in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt(e). Hij zet nergens *in concreto* uiteen in welke mate zijn gezondheidstoestand hem belet om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze psychologische problemen dan wel zou zijn op zijn mogelijkheden om zijn rechten in Griekenland uit te oefenen.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen derwijze dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker, wat zijn persoonlijke situatie betreft, geen specifieke elementen bij die blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Wat betreft de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland, toont verzoeker verder niet aan dat de mogelijkheden of beperkingen om in dit verband zijn rechten als statushouder uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook Griekse onderdanen kunnen worden geconfronteerd. In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zou belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Een mogelijk kwaliteitsverschil tussen de gezondheidszorg in België en Griekenland, houdt geen verband met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Hetzelfde geldt immers voor de Griekse onderdanen. Het komt verzoeker toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat hij zijn rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en hij, als statushouder, geen of onvoldoende toegang heeft tot medische zorg. Verzoeker slaagt hier echter niet in en komt niet verder dan loutere beweringen. Dat hij dringende medische hulp werd ontegd in zijn hoedanigheid van begunstigde van internationale bescherming, maakt verzoeker niet *in concreto* aannemelijk.

4.8.2. Verzoeker beschikt nog steeds over een geldige verblijfsvergunning (ADET), hetgeen hem toelaat toegang te verkrijgen tot andere essentiële documenten en basisvoorzieningen. Er ligt niet enig concreet gegeven voor waaruit blijkt dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning thans zou zijn verstreken zodat zijn betoog betreffende de moeilijkheden om deze te hernieuwen bij terugkeer niet dienstig kan worden aangevoerd.

Verzoeker geeft aan dat hij zijn Griekse documenten, zijn ADET en reisdocument in bewaring had gegeven aan een vriend, die met die documenten vertrokken is naar Griekenland (NPO, p. 4). Verzoeker beperkt zich echter tot loutere en ongestaafde beweringen. Gelet op het belang van dergelijke documenten kan bezwaarlijk worden aangenomen dat verzoeker die documenten zomaar aan iemand anders zou geven. Wat er ook van zij, verzoekers Griekse verblijfsvergunning is nog steeds geldig. De geldigheidsduur ervan loopt immers nog tot 12 september 2026.

De commissaris-generaal verduidelijkt in dit verband nog op goede gronden in haar aanvullende nota, dat een persoon die internationale bescherming geniet in Griekenland en zijn afgedrukte verblijfsvergunning (het document dat aantoont dat hij in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning) niet meer in zijn bezit heeft, niet te maken krijgt met de specifieke moeilijkheden waarmee personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die naar deze lidstaat moeten terugkeren, worden geconfronteerd. De verwerende partij wijst erop dat het mogelijk is een duplicaat (*replacement card*) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) en geeft mee wat volgt: *“Aan elke begunstigde van internationale bescherming wordt een Griekse verblijfsvergunning (ADET) verleend. Uit de objectieve informatie blijkt niet dat er significante problemen worden gemeld bij het afleveren van deze verblijfsvergunning. Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland die niet meer in het bezit zijn van hun nog geldige ADET (wegens diefstal, verlies), worden niet met dezelfde moeilijkheden geconfronteerd als begunstigden met een vervallen ADET. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) (Refugee*

Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights)."

4.8.3. Op de vraag of verzoeker in Griekenland beschikte over een AFM en/of AMKA, antwoordt verzoeker dat hij documenten gekregen heeft, maar niet weet welke (AD CGVS, Bijkomende vragen M-status Griekenland). Ook tijdens het persoonlijk onderhoud, wanneer hij gevraagd wordt naar de AMKA en AFM, geeft verzoeker aan dat hij wel andere documenten verkregen heeft, maar hij geen idee had welke documenten deze waren omdat hij er *"niet gewerkt heeft"* (NPO, p. 8-9). Wat er ook van zij, toont verzoeker op geen enkele wijze aan dat hij enige inspanningen heeft geleverd op het vlak van het bekomen van voormelde documenten (NPO, p. 9).

Bovendien blijkt uit objectieve informatie dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoeker, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (RSA-rapport, maart 2025, p. 20; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19-20: *"Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben."*). Het fiscaal registratienummer geeft toegang tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19). Dit AFM wordt behouden wanneer de betrokkene een internationale beschermingsstatus krijgt toegekend. Wel dient de begunstigde van internationale bescherming, wanneer hij in het bezit wordt gesteld van zijn ADET, een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor om de gegevens van het AFM bij te werken, hetgeen mogelijk is zolang de ADET geldig is (RSA, *Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*, april 2025, p. 20-21). Verzoeker toont niet *in concreto* aan dat het voor hem niet mogelijk was/is om deze administratieve formaliteit te vervullen. Het komt nochtans aan verzoeker toe om de nodige stappen te ondernemen om zijn rechten in Griekenland te doen gelden. Toen verzoeker in Griekenland was, had hij derhalve een fiscaal registratienummer ontvangen waarmee hij toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Uit objectieve informatie blijkt dat deze AFM geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA-rapport, maart 2025, p. 21: *"the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed"*). Het is de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het al dan niet kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning.

Hetzelfde geldt voor het sociale zekerheidsnummer (AMKA). De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt: *"According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit expires"* (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece*, juni 2024, p. 248). Verzoeker toont niet aan dat hij niet in de mogelijkheid was om zijn AMKA aan te vragen en/of te activeren en blijkt hiertoe ook geen doorgedreven moeite te hebben gedaan (NPO, p. 9). Het weze herhaald dat het verzoeker toekomt om de middelen die het recht en zijn status hem in Griekenland bieden, terdege te gebruiken, hetgeen hij allerminst aantoonst. In zoverre hij verder nog de vereiste benadrukt van het hebben van een wettig verblijf en daarbovenop het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van tewerkstelling alvorens een actieve AMKA wordt uitgereikt of een bestaande AMKA opnieuw te activeren, werd hierboven reeds gewezen op het feit dat een intentieverklaring van een werkgever volstaat, dat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettig verblijf en dat het bewijs van verblijf in het land onder meer kan bestaan uit een huurovereenkomst. Gelet op hetgeen hierna wordt uiteengezet in verband met verzoekers zelfredzaamheid en middelen, blijkt niet dat het voor verzoeker onmogelijk zou zijn de nodige documenten voor te leggen nodig voor de activering van de AMKA en evenmin dat hij de periode nodig om zijn AMKA te bekomen en te activeren niet zou kunnen overbruggen zonder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie te belanden. Hierbij dient nog te worden benadrukt dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, kan ook verwezen worden naar de uiteenzetting *supra* en wordt eraan herinnerd dat de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders voorziet onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen. In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer. Enkel RSA/PRO ASYL vermeldt in zijn rapporten en brief gevoegd bij verzoekers aanvullende nota dat tevens een actieve AMKA nodig is, maar dit wordt niet bijgetreden om redenen die reeds hoger werden uiteengezet. Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen en zoals afdoende uiteengezet *supra*, kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Met betrekking tot de in de aanvullende nota van verzoeker opgeworpen schending van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen omdat de e-mailuitwisseling met de Griekse autoriteiten niet integraal zou zijn opgenomen in de nota van de commissaris-generaal, stelt de Raad vast dat die nota zich niet in het rechtsplegingsdossier bevindt waardoor hij er geen kennis van kan nemen en een kritiek daartegen gericht niet dienstig is. Ten overvloede en voor zover verzoeker doelt op de informatie die werd opgenomen in de COI Focus van 13 februari 2026 en die van 31 maart 2026, wordt benadrukt dat de informatie-uitwisseling opgenomen in voormelde COI Focus niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek asielrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft, waardoor een schending van voormeld artikel 26 niet aannemelijk wordt geacht.

Met betrekking tot verzoekers kritiek in verband met de AMA (*National Insurance Number*), uiteengezet in zijn aanvullende nota, wordt nog opgemerkt wat volgt. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk/sociale opdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat wanneer een statushouder voor het eerst gaat werken, ook een AMA vereist is. De statushouder ontvangt die na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Een afspraak bij een EFKA-afdeling kan telefonisch of per mail gemaakt worden. De volgende documenten zijn nodig bij de aanvraag voor een AMA: een verblijfsvergunning, een werkgeversverklaring (formulier E3) – dit is een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring van een werkgever) –, een AFM, een AMKA, een adresbewijs en een bankrekeningnummer. Eens een AMA-nummer is verkregen, kan de werkgeversverklaring worden gefinaliseerd in een arbeidscontact en worden *geupload* in ERGANI om de AMKA te activeren. Uit niets blijkt dat voor de AMA zelf een actieve AMKA nodig is.

Verzoeker toont – rekening houdend met het geheel van voorgaande – niet aan dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate hij nood heeft aan medische en/of psychologische opvolging hij hiervan verstoken zal blijven en hij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging of artikel 4 van het Handvest. De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoeker zich niet beroept op een bijzondere mentale of fysieke kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen.

Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken.

4.8.4. Het gegeven dat verzoeker bepaalde moeilijkheden ondervond op het vlak van onder andere werkgelegenheid, huisvesting, sociale bijstand en gezondheidszorg volstaat niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Uit verzoekers gedragingen blijkt dat hij geenszins de intentie had om in Griekenland een duurzaam bestaan op te bouwen en er zijn rechten te doen gelden. Uit het administratief dossier blijkt immers dat hij Griekenland onmiddellijk verliet zodra hij zijn ADET en reisdocument had ontvangen (NPO, p. 8). Bovendien verklaart hij uitdrukkelijk dat het altijd zijn plan was om naar België te komen (*ibid.*).

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit verzoekers verklaringen en gedrag blijkt evenwel niet dat hij doorgedreven pogingen ondernomen heeft om werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren. Verzoekers houding en duiden er daarentegen op dat hij geenszins van plan was om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat, nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoeker, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of (legale) tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoont. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

Verzoeker voert in zijn verzoekschrift geen argumenten bij die afbreuk doen aan de volgende pertinente vaststellingen van de bestreden beslissing:

“Griekenland als tussenstop

Vooreerst dient opgemerkt te worden dat het feit dat u (relatief) korte tijd na de toekenning van uw beschermingsstatus vertrokken bent, niet getuigt van een oprechte intentie om een duurzaam bestaan in de andere lidstaat uit te bouwen. Deze indruk wordt bevestigd door uw verklaring dat u niet in Griekenland wou verblijven en het ook niet uw oorspronkelijke plan was om een verzoek om internationale bescherming in Griekenland in te dienen (CGVS, p. 8 en 9). Uw reisdoel was steeds België en nooit Griekenland (CGVS, p. 8). Zodra u uw documenten kreeg, bent u verder gereisd (CGVS, p.8).

Met betrekking tot uw moeilijkheden op vlak van huisvesting

U verklaarde dat u in Griekenland gedurende twee maanden in het opvangcentrum van Kos verbleef. Wanneer u erkend werd als vluchteling verhuisde u samen met enkele andere mannen van het opvangcentrum naar een huurwoning in Thessaloniki. U betaalde hiervoor 200 euro per maand, deze werd door uw vader in Gaza voorzien (CGVS, p. 8-9). Uit deze verklaringen blijkt duidelijk dat u in staat was tot het vinden en huren van een woonplaats in Griekenland waardoor er redelijkerwijze kan worden aangenomen dat u bij terugkeer naar Griekenland opnieuw in staat zal zijn tot het vinden en huren van een duurzame huisvesting.

Met betrekking tot uw moeilijkheden op vlak van werkgelegenheid

U verklaarde hieromtrent dat het niet mogelijk was om een legale en duurzame tewerkstelling te vinden in Griekenland. Er was enkel de mogelijkheid tot het vinden van zwartwerk of seizoensarbeid (CGVS, p. 10). Echter dient er opgemerkt te worden dat u nooit enige stappen hebt ondernomen om werk in Griekenland te vinden. U hoorde slechts van andere Palestijnen dat het moeilijk was om legaal werk te vinden waardoor u besloot uzelf de moeite te besparen om enige concrete stappen te zetten in het vinden van werk (CGVS, p. 10). Dit is allesbehalve serieus te noemen indien u daadwerkelijk een leven in Griekenland trachtte uit te bouwen. Er wordt hierbij opnieuw verwezen naar uw desinteresse in het opbouwen van een leven in Griekenland waardoor er niet kan worden aangenomen dat u niet in staat zou zijn een leven in Griekenland uit te bouwen indien u degelijke stappen zou ondernemen.

Met betrekking tot uw moeilijkheden op het vlak van onderwijs

U verklaarde hieromtrent dat u naar België kwam omdat u in Griekenland geen mogelijkheid had om te studeren, noch de taal te leren (CGVS, p. 9). Echter wordt er opnieuw opgemerkt dat u wederom geen enkele concrete stappen ondernam om u ter deze te informeren omtrent de mogelijkheden inzake onderwijs of taalcursussen in Griekenland (CGVS, p. 10). Hierdoor kan wederom niet worden aangenomen dat u geen onderwijsmogelijkheden in Griekenland zou kunnen verkrijgen.

U haalt aan dat u geen toegang kreeg tot medische zorg in Griekenland

U verklaarde hieromtrent dat u nooit enige nood aan medische ondersteuning had in Griekenland, echter hoorde u van anderen dat het moeilijk was om dit te verkrijgen en wist u niet hoe u in de mogelijkheid zou zijn om sociale bijstand te verkrijgen (CGVS, p. 10). In herhaling van bovenstaande ondernam u geen enkele concrete stappen om enige medische ondersteuning in Griekenland aan te vragen (CGVS, p. 10).”

Met zijn algemeen betoog in het verzoekschrift, dat hij zonder succes verschillende stappen en initiatieven ondernomen heeft om een duurzaam leven in Griekenland op te bouwen, weerlegt verzoeker niet *in concreto* de pertinente en in het administratief dossier steun vindende vaststellingen van de commissaris-generaal over zijn persoonlijk wedervaren. Zijn kritiek, dat er niet wordt aangehaald welke stappen hij nog had kunnen nemen om zijn leven in Griekenland op te bouwen, is niet dienstig nu het niet aan de commissaris-generaal toekomt om aan te geven wat verzoeker in bepaalde omstandigheden wel of niet had moeten ondernemen. Het komt immers aan verzoeker toe om aan te tonen dat de stappen die hij ondernomen heeft niet volstonden om zich staande te houden, ondanks ernstige en doorgedreven pogingen daartoe. Verzoeker blijft hiertoe evenwel in gebreke.

Nu verzoeker eerder zeer beperkte stappen heeft gezet op het vlak van bestendige (legale) tewerkstelling en huisvesting en Griekenland verliet zodra hij in bezit werd gesteld van zijn documenten, kan hij bezwaarlijk stellen dat hij geen kans maakte op het verkrijgen van een legale job of onderdak of toegang tot medische zorgen. Aangezien geenszins een oprechte intentie kan blijken om een duurzaam bestaan op te bouwen in Griekenland, is het voor verzoeker onmogelijk om conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg of het aanbieden van taalcursussen in Griekenland en slaagt hij er op geen enkele manier in om aan te tonen dat zijn rechten als statushouder er niet werden geëerbiedigd.

Wat betreft verzoekers algemene betoog dat de rechten van statushouders in Griekenland niet dezelfde zijn als deze van de eigen bevolking wat betreft toegang tot huisvesting en sociale zekerheid, kan worden volstaan met te verwijzen naar bovenstaande analyse waarin hiermee rekening wordt gehouden, gewezen wordt op de inbreukprocedure die de Europese Commissie hierover opstartte tegen Griekenland en waarbij besloten werd dat de informatie over de situatie in Griekenland op zichzelf niet voldoende is om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de

situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden. De Raad herinnert er in dit verband aan dat het Hof van Justitie in het arrest *Ibrahim* e.a. reeds oordeelde dat *“in het licht van het belang van het beginsel van wederzijds vertrouwen voor het gemeenschappelijk Europees asielstelsel, schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de kwalificatie-richtlijn die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, de lidstaten niet beletten de bij artikel 33, lid 2, onder a), van de procedure-richtlijn verleende bevoegdheid uit te oefenen”* (HvJ Ibrahim e.a., punt 92). Waar verzoeker nog betoogt dat statushouders in Griekenland volgens de landeninformatie worden uitgesloten van de mogelijkheid tot gezinshereniging verduidelijkt hij niet hoe dit ertoe zou kunnen leiden dat de hoge drempel van zwaarwegendheid, zoals bepaald door het Hof van Justitie, hierdoor zou bereikt worden en hij hierdoor in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zou kunnen belanden.

4.8.5. Het is niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling en die geen blijk geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, te verwachten dat hij bij terugkeer naar Griekenland inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een duurzaam bestaan uit te bouwen. Gelet op zijn zelfredzaamheid, die onder meer blijkt uit het feit dat hij erin slaagde om zijn reisdocument te verkrijgen (waarvoor de procedure persoonlijk moet worden uitgevoerd en waarvoor dient te worden betaald), dat hij het vliegtuig reisde binnen Griekenland, dat hij op eigen initiatief een huurwoning kon vinden in Thessaloniki en hij zowel het Duits als het Engels beheerst, moet hij hiertoe in staat worden geacht. Los van de vraag of verzoeker daadwerkelijk geen netwerk of enig aanknopingspunt meer heeft in Griekenland - dit laatste strijdt overigens met zijn verklaring dat een vriend van hem vertrokken is naar Griekenland (zie *supra*) -, wordt benadrukt dat hij de nodige zelfredzaamheid blijkt te hebben om ook zonder tijdelijke financiële steun en een netwerk aldaar te kunnen voorzien in zijn levensonderhoud, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die wijzen op het tegendeel. Verzoeker geeft geen blijk van een bijzondere kwetsbaarheid en brengt geen concrete elementen aan die het tegendeel doen aannemen. Gelet op het geheel van voorgaande elementen kan niet zonder meer worden aangenomen dat hij als statushouder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie terechtkomt.

4.8.6. Waar verzoeker nog aanvoert dat hij in Griekenland geen bescherming tegen refoulement geniet, wordt herhaald dat er geen elementen voorliggen waaruit kan blijken dat hij actueel niet langer internationale bescherming geniet in Griekenland. Verzoeker toont ook op geen enkele wijze aan dat er sprake is van een wijdverspreide en systematische praktijk van teruggrijping van erkende vluchtelingen door de Griekse overheden. Evenmin toont hij *in concreto* aan dat er in zijn geval een reëel risico op refoulement bestaat.

4.8.7. Het loutere gegeven geen band te hebben met Griekenland bereikt voorts niet het vereiste minimumniveau van ernst om als een daad van vervolging of als foltering, onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing in de zin van artikel 48/4, § 2, b), van de Vreemdelingenwet te kunnen worden aangemerkt. Er kan worden aangenomen dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland mogelijk bepaalde aanpassingsmoeilijkheden zal kennen. Tevens kan worden aangenomen dat het van verzoeker enige inspanning zal vergen om zijn leven verder op te bouwen in Griekenland en er de taal aan te leren. Hieruit kan echter niet worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade.

4.8.8. Verzoeker voert verder aan dat zijn situatie nog meer bemoeilijkt wordt door de administratieve grote problemen die hij zal kennen, en verwijst in dit kader naar algemene informatie over de situatie van statushouders in Griekenland. Zoals reeds *supra* afdoende uiteengezet, toont verzoeker echter niet aan dat zijn eigen Griekse documenten niet langer geldig zijn, waardoor de verwijzing naar algemene informatie in zijn verzoekschrift met betrekking tot de situatie van statushouders zonder geldige papieren dan ook niet dienstig is.

4.8.9. De verwijzing naar rechtspraak is evenmin van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

4.8.10. Verzoeker voert geen verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing over de overige documenten die hij heeft neergelegd zodat de Raad om dezelfde redenen als de commissaris-generaal, die genoegzaam en afdoende wordt toegelicht in de bestreden beslissing, deze stukken niet in aanmerking neemt als reden waarom zijn verzoek niet niet-ontvankelijk kan worden verklaard.

4.8.11. Verzoeker brengt geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat hij, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt of is terechtgekomen in een toestand van zeer verregaande materiële

deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. De Raad kan slechts vaststellen dat verzoeker op geen enkele wijze aannemelijk heeft gemaakt dat hij in Griekenland alle mogelijke middelen zou hebben benut, laat staan uitgeput, om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming te doen gelden.

Verzoeker toont niet aan dat hij, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Alles samengenomen toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen heeft ondernomen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissing worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, heeft verzoeker aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat hij zich niet langer zou kunnen beroepen op de bescherming die hem reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

4.8.12. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt door verzoeker niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele situatie van verzoeker in de weg staan. Zijn beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

4.8.13. Aangezien verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming. In deze omstandigheden blijkt niet dat verzoeker zich nog dienstig kan beroepen op de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, die betrekking hebben op het beoordelen van de nood aan een internationale beschermingsstatus. Aangezien verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of hij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven. In deze omstandigheden is verzoekers verwijzing naar de algemene veiligheidssituatie in Palestina niet dienstig.

4.8.14. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt niet aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

4.8.15. Verzoeker klaagt nog aan dat de commissaris-generaal bij het nemen van de bestreden beslissing de in artikel 57/6, § 3, derde lid, van de Vreemdelingenwet gestelde beslissingstermijn van vijftien werkdagen niet heeft gerespecteerd en dat nergens wordt uiteengezet waarom deze termijn niet werd gerespecteerd. Deze termijn van vijftien werkdagen is echter een termijn van orde. De Vreemdelingenwet voorziet geen sanctie indien deze termijn wordt overschreden. Evenmin wordt de commissaris-generaal opgelegd om in zijn beslissing op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet uitleg te vermelden waarom de vooropgestelde termijn niet werd nageleefd, noch kan uit het niet nemen van een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek binnen de door artikel 57/6, § 3, derde lid, van de Vreemdelingenwet gestelde termijn worden afgeleid dat het verzoek wél ontvankelijk dient te worden verklaard, zoals verzoeker lijkt te suggereren in het verzoekschrift. Het overschrijden van deze termijn brengt geen verlies van bevoegdheid met zich mee (cf. RvS 4 oktober 2018, nr. 13.026 (c)). Dat deze termijn wordt overschreden heeft aldus geenszins tot gevolg dat de commissaris-generaal niet (langer) bevoegd zou zijn om het ingediende verzoek om internationale bescherming op grond van voormelde bepaling niet-ontvankelijk te verklaren. Verzoeker maakt een schending van artikel 57/6 van de Vreemdelingenwet, van de redelijke termijn, van het vertrouwensbeginsel, van het rechtszekerheidsbeginsel of van de motiveringsplicht om deze reden dan ook niet aannemelijk. Bovendien kan verzoeker niet voorhouden te zijn benadeeld door de langere duur van de procedure nu hij hierdoor langer bescherming genoot tegen de beweerde vervolging en aanvullende stukken kon verzamelen ter staving van zijn relaas.

Waar verzoeker betoogt dat hij door de lange duur van de procedure in België geen toegang meer heeft tot hulpverlening in Griekenland, kan zijn betoog allerm minst ernstig worden genomen. Hij gaat immers volledig voorbij aan het feit dat het zijn eigen beslissing was om Griekenland te verlaten reeds vier maanden na het toekennen van de vluchtelingenstatus. Deze keuze getuigt van een gebrek aan inspanning om zijn leven in Griekenland op te bouwen en ondermijnt zijn huidig betoog dat hij er bij terugkeer onvoldoende ondersteuning zou krijgen. Het is niet ernstig om de verantwoordelijkheid hiervoor af te schuiven op het commissariaat-generaal, terwijl verzoeker zelf verzaakt heeft aan de rechten en voorzieningen die hem in Griekenland ter beschikking stonden en hij zelf aanhaalt dat hij niet meer in aanmerking kwam voor HELIOS, gelet op de *deadline* van één jaar voor de aanvraag na toekenning van de vluchtelingenstatus. Dat verzoeker bij terugkeer naar Griekenland ook geen toegang meer zou hebben tot het HELIOS+-programma, zoals betoogd ter terechtzitting, toont verder geenszins aan dat hij zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties. Voor zover ook hier wordt gewezen op de vertraging waarmee statushouders geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun verblijfsdocumenten, is die situatie niet op hem van toepassing nu hij heden nog over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt, meer bepaald tot 12 september 2026 en niets hem eraan in de weg staat om, eventueel met ondersteuning, een verlenging van zijn ADET tijdig aan te vragen. Bovendien kan, gelet op de informatie die verzoeker zelf aanreikt en die heden beschikbaar is, aangenomen worden dat verzoeker weet welke de daartoe te ondernemen stappen zijn. Dat verzoeker in de toekomst desondanks niet in de mogelijkheid zou zijn om zijn ADET (tijdig) te laten vernieuwen en daardoor *in concreto* in de problemen zou riskeren te komen, kan niet worden gevolgd en kan al zeker niet worden toegeschreven aan de volgens hem onredelijke duur van de procedure in België.

4.8.16. Uit het voorgaande blijkt dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat de commissaris-generaal op basis van een niet correcte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissing is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht, in het licht van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, kan niet worden aangenomen.

4.8.17. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker bij het commissariaat-generaal uitvoerig werd gehoord. Tijdens een persoonlijk onderhoud kreeg hij de mogelijkheid uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in zijn specifieke situatie niet van toepassing is en zijn argumenten kracht bij te zetten, kon hij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen en heeft hij zich laten bijstaan door zijn advocaat, dit alles in aanwezigheid van een tolk die het Arabisch machtig is. De commissaris-generaal heeft zich voor het nemen van de bestreden beslissing gesteund op alle gegevens van het administratief dossier en op alle dienstige stukken. Het betoog dat de commissaris-generaal niet zorgvuldig tewerk is gegaan, kan bijgevolg niet worden bijgetreden. Een schending van het redelijkheidsbeginsel kan evenmin worden volgehouden aangezien de bestreden beslissing niet in kennelijke wanverhouding staat tot de motieven waarop zij is gebaseerd.

4.8.18. Waar verzoeker vraagt om de bestreden beslissing te vernietigen, wijst de Raad erop dat hij slechts de bevoegdheid heeft om de beslissingen van de commissaris-generaal houdende een niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat) te vernietigen om redenen vermeld in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2°, van de Vreemdelingenwet. Zoals blijkt uit wat voorafgaat, toont verzoeker echter niet aan dat er een substantiële onregelmatigheid kleeft aan de bestreden beslissing die door de Raad niet kan worden hersteld, noch toont hij aan dat er essentiële elementen ontbreken die inhouden dat de Raad niet kan komen tot een bevestiging of een hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen. Het verzoek tot vernietiging kan bijgevolg niet worden ingewilligd.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op negentien mei tweeduizend zesentwintig door:

I. FLORIO,	wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
K. VERKIMPEN,	griffier.

De griffier,	De voorzitter,
--------------	----------------

K. VERKIMPEN	I. FLORIO
--------------	-----------